

Тема 15. Склад надходжень до спеціального фонду, завдання й джерела їх контролю

План

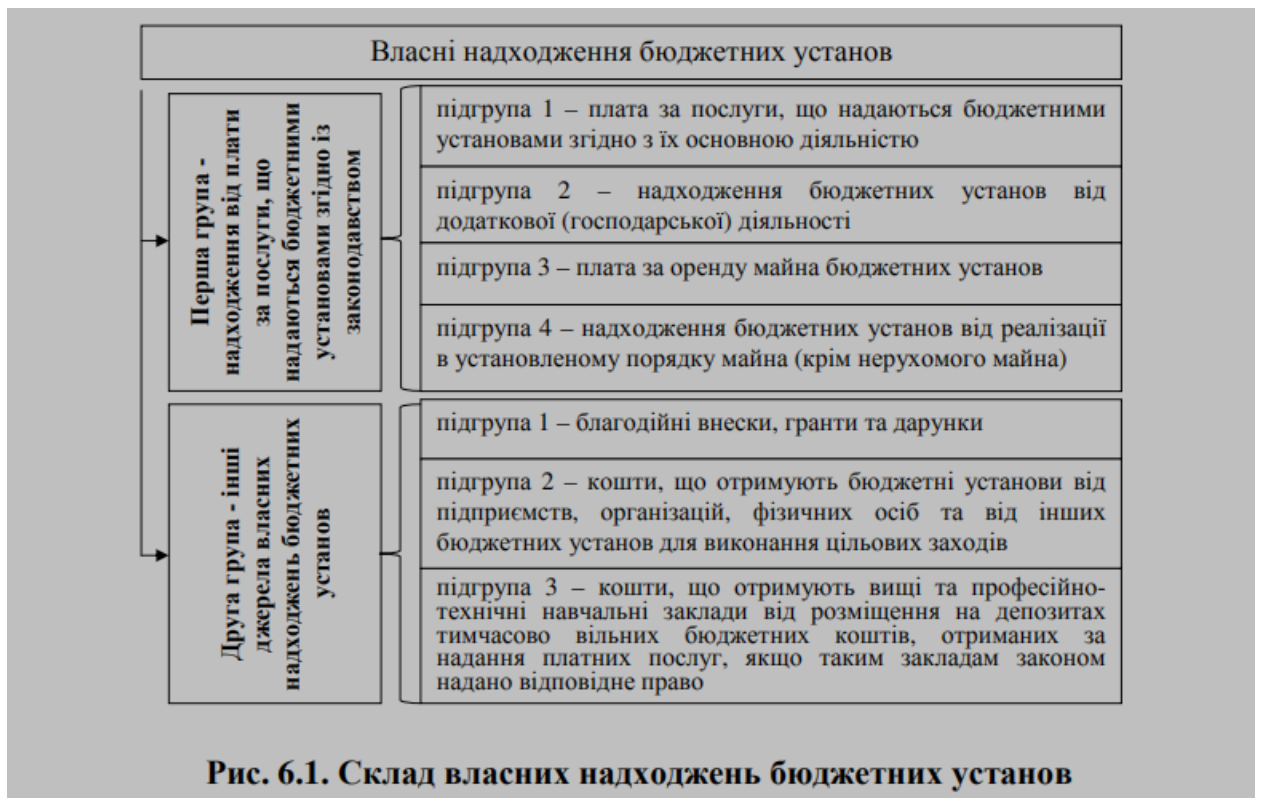
1.Завдання та напрями контролю спеціального фонду

2.Джерела контролю спеціального фонду

Сучасна специфіка фінансово-господарської діяльності бюджетних установ як суб'єктів державного сектору характеризується щонайменше двома основними рисами. Поперше, відсутністю достатнього рівня фінансування (навіть на виплату заробітної плати власним працівникам), по-друге, дозволом на надання платних послуг (у зв'язку з першим, а також у зв'язку з розвитком ринкових відносин). Бюджетні установи можуть надавати платні послуги, виконувати роботи чи здійснювати іншу діяльність, пов'язану з основною діяльністю, доходи від яких спрямовуються на здійснення видатків, передбачених у кошторисі, і не мають на меті отримання прибутку.

Таким чином, бюджетні установи можуть утримувати в своє розпорядження не тільки кошти з бюджету, а й з інших джерел. Це передбачено і Бюджетним кодексом України відповідно до якого складовими частинами спеціального фонду бюджету є: 1) доходи бюджету (включаючи власні надходження бюджетних установ), які мають цільове спрямування; 2) видатки бюджету, що здійснюються за рахунок конкретно визначених надходжень спеціального фонду бюджету (у тому числі власних надходжень бюджетних установ); 3) кредитування бюджету (повернення кредитів до бюджету з визначенням цільового спрямування та надання кредитів з бюджету, що здійснюється за рахунок конкретно визначених надходжень спеціального фонду бюджету); 4) фінансування спеціального фонду бюджету .

Ревізія надходжень до загального фонду – важлива ділянка контролю, на що вказує той факт, що до переліку питань Примірної програми ревізій фінансово-господарської діяльності бюджетної установи, затвердженої Наказом Державної фінансової інспекції № 80 від 14.03.2014 р., включено питання «Утворення та використання власних надходжень бюджетних установ». Вагомим аргументом на користь цього твердження є склад надходжень до загального фонду, які в Бюджетному кодексі позиціонуються також як власні надходження бюджетних установ, що отримуються додатково до коштів загального фонду. Види власних надходжень зображено на рис. 6.1.

При контролі використання власних надходжень необхідно враховувати необхідність використання коштів суворо за цільовим призначенням. Напрями використання власних коштів визначено ст. 51 Бюджетного кодексу. Якщо обсяги власних надходжень бюджетних установ перевищують відповідні витрати, затверджені Законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), бюджетна установа може передбачати спрямування таких надпланових обсягів передусім на погашення заборгованості з оплати праці, нарахувань на неї, стипендій, комунальних послуг та енергоносіїв. Якщо такої заборгованості немає, то 50% коштів спрямовуються на заходи, що здійснюються за рахунок відповідних надходжень, і 50% коштів – на заходи, необхідні для виконання основних функцій, але не забезпечені коштами загального фонду бюджету за відповідною бюджетною програмою. У такому разі при ревізії необхідно перевірити правильність, підстави і документальне забезпечення здійснення розпорядником бюджетних коштів перерозподілу обсягів узятих бюджетних зобов'язань за загальним фондом бюджету для проведення видатків за цими зобов'язаннями із спеціального фонду бюджету. Напрями використання власних надходжень у розрізі їх груп зображено у табл. 6.1.

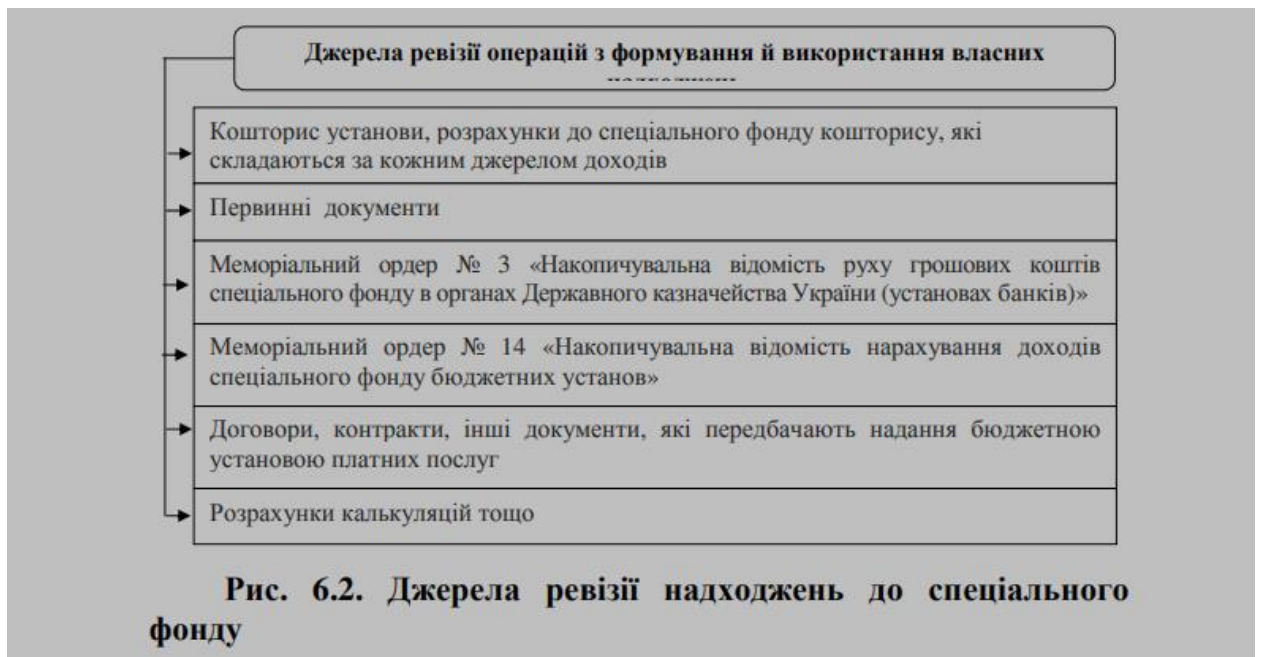
Таким чином, завданнями контролю є: перевірка правильності планування власних коштів; перевірка своєчасності та повноти надходження й оприбуткування власних надходжень; перевірка витрачання коштів спеціального фонду на предмет дотримання цільового використання згідно з кошторисними призначеннями; перевірка правильності та точності звітності про надходження і використання коштів спеціального фонду

Таблиця 6.1

Напрями використання власних надходжень спеціального фонду

Група	Підгрупа	Напрямок використання
Перша група	Підгрупа 1	Покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю
	Підгрупа 2	Організація додаткової (господарської) діяльності бюджетних установ; господарські потреби бюджетних установ, включаючи оплату комунальних послуг і енергоносіїв
	Підгрупа 3	Утримання, облаштування, ремонт та придбання майна бюджетних установ
	Підгрупа 4	Ремонт, модернізацію чи придбання нових необоротних активів та матеріальних цінностей, покриття витрат, пов'язаних з організацією збирання і транспортування відходів і брухту на приймальні пункти; господарські потреби бюджетних установ, включаючи оплату комунальних послуг і енергоносіїв
Друга група	Підгрупа 1	Організація основної діяльності бюджетних установ
	Підгрупа 2	Виконання відповідних цільових заходів
	Підгрупа 3	Організація основної діяльності бюджетних установ

Джерелами ревізії виступають кошториси, меморіальні ордери, договори тощо (рис. 6.2).

Основні питання, які повинні бути виявлені в процесі ревізії, – це:

- чи на законних підставах надаються послуги бюджетною установою
- чи дотримано норм законодавства при встановленні ціни (визначенні вартості) платних послуг;
- чи не було допущено витрачання коштів загального фонду на покриття видатків на надання платних послуг і чи витрачались власні надходження відповідно до чинних норм та інші.

Ревізія є найбільш поширеною формою контролю надходжень до спеціального фонду. Особливістю її проведення є врахування тих ключових завдань, які має вирішити контроль, а тому доцільно дотримуватися відповідної послідовності (структури) контрольних процедур.